

มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure : SOP)

ชื่อหน่วยงาน สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง	คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการจัดทำหลักสูตรความรู้ด้านสุขภาพ
	ชื่อตัวชี้วัด ตัวชี้วัด ๒.๔ ระดับความสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (LO)

๑. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อให้ทราบกระบวนการจัดทำหลักสูตรความรู้ด้านสุขภาพ

๒. ขอบเขต (Scope)

กระบวนการจัดทำหลักสูตรความรู้ด้านสุขภาพ จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง สามารถดำเนินการจัดทำหลักสูตรความรู้ด้านสุขภาพของแต่ละกลุ่มงานได้ เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ขององค์กร ใช้สำหรับการเรียนรู้และฝึกอบรม ทั้งความรู้และทักษะ (Skill) เพื่อตอบสนองต่อการทำงานในองค์กร เป็นการพัฒนาทั้งองค์กรและบุคลากร

๓. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาและโครงสร้างของประมวลวิชาที่ประกอบไปด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น ๆ

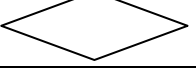

ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) คือ ระดับสมรรถนะของบุคคลในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และปรับใช้ข้อมูลความรู้ และบริการสุขภาพได้อย่างเหมาะสมซึ่งการศึกษาที่ผ่านมาระบุว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่กำหนดสถานะสุขภาพ

๔. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

สถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

๑) สัญลักษณ์ที่ใช้

	จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
	แสดงถึงทิศทาง หรือการเคลื่อนไหวของงาน
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน

๒) ฝั่งกระบวนการ

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	ระยะเวลา (เดือน)	จุดควบคุม	ผู้รับผิดชอบ
๑	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center;"> หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training needs) </div> <div style="text-align: center;">↓</div>	๑ เดือน	-ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย -การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มงานภายในสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง
๒	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center;"> หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training needs) </div> <div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม (Training curriculum) </div>	๑ เดือน	-การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร -การกำหนดเนื้อหาสาระ -การจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ -การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน	กลุ่มงานภายในสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง
๓	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center;"> หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training needs) </div> <div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> ออกแบบโครงการฝึกอบรม (Training project) </div>	๑ เดือน	-คณะทำงานร่างหลักสูตร -ผู้เชี่ยวชาญ -การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง -แบบฝึกหัด สื่อการเรียนการสอน	กลุ่มงานภายในสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง
๔	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center;"> หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training needs) </div> <div style="text-align: center;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> ดำเนินการฝึกอบรม (Training) </div>	๑ เดือน	-สื่อการเรียนการสอน -ผู้สอน -กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มงานภายในสถาบันพัฒนาสุขภาพเขตเมือง

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (เดือน)	จุดควบคุม	ผู้รับผิดชอบ
๕	 <p>ประเมินผลการฝึกอบรม (Training evaluation)</p>	๑ เดือน	-เครื่องมือที่ใช้วัด และประเมินผล	กลุ่มงานภายใน สถาบันพัฒนาสุข ภาวะเขตเมือง

๓) รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๓.๑ หาความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training needs)

- การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒ สร้างหลักสูตรการฝึกอบรม (Training curriculum)

- การร่างหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อต่างๆ การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน

๓.๓ ออกแบบโครงการฝึกอบรม (Training project)

- การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เมื่อร่างหลักสูตรเรียบร้อยแล้วต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุด สิ่งที่ต้องพิจารณาในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรคือ ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน โดย

- คณะทำงานร่างหลักสูตร เป็นกลุ่มบุคคลที่พัฒนาหลักสูตรขึ้นมาเป็นผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งอาจเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เช่น ด้านเนื้อหาสาระ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการสอน เป็นผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของการจัดประชุม/สัมมนา เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อนำสู่การปรับปรุงหลักสูตร

๓.๔ ดำเนินการฝึกอบรม (Training)

- การนำหลักสูตรไปใช้

๓.๕ ประเมินผลการฝึกอบรม (Training evaluation)

- วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรวมทั้งเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผล จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนรวมทั้งตัวผู้สอน ช่วยให้ผู้สอนทราบคุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพของหลักสูตร นำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งการวัดและประเมินผลผู้เรียนมีทั้งก่อนการจัดการเรียนการสอน ระหว่างและสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนแล้วแต่ความเหมาะสม

๖. ภาคผนวก

- เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับบุคลากรสุขภาพ โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ขวัญเมือง แก้วดำเกิง คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (มกราคม ๒๕๖๔)